

gaaende det, som har været Gjenstand for den sidste Ordvejel mellem ærede Lædere her i Thinget. Jeg skal da først bemærke med Hensyn til det, som blev sagt af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Madsen), at man vistnok maa opfatte Sagen saaledes, at det egentlig ikke er nogen skriftlig Kontrakt om Lyendeforholdet, som der er Tale om i § 8, saaledes som den efter Udvalgets Forslag skal redigeres. I Regeringsforslagets § 8 første Stykke var der Tale om en egentlig skriftlig Kontrakt angaaende Forholdet, men dette Punkt har jo Udvalget foreslaaet skulde udgaa. Jeg skal her blot indskyde den Bemærkning, at jeg oprindelig i denne Sag har staaet paa et lignende Standpunkt som det, hvorpaa det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Lauber) staaer, idet jeg troede, at det virkelig kunde betragtes som noget Exceptionelt, som en Undtagelse, at disse Lyendekontrakter bleve indgaaede paa længere Tid end $\frac{1}{2}$ Aar; men jeg har senere fra mange Sider erfaret, at dette ikke er Tilfældet. Dette Punkt skal jeg imidlertid ikke opholde mig længe ved, da jeg anser det for unyttigt, og jeg virkelig heller ikke lægger saa stor Vægt derpaa, at jeg kunde finde mig opfordret til at gjøre det. Men naar denne Bestemmelse fjernes af Loven, mener jeg, at der ikke bliver Noget tilbage, som man kan betragte som en skriftlig Kontrakt mellem Parterne; thi den Paategning, der indføres i Studsmaalsbogen og underskrives af begge Parter, er mere at anse som et Vidnesbyrd om den indgaaede Kontrakt og navnlig en enkelt Del af denne Kontrakt, end den er at betragte som en fuldstændig skriftlig Kontrakt. Der behøver ikke i denne Paategning og skal efter dens Hensigt heller ikke staa Noget om Lønnen. Paategningen skal blot oplyse om, for hvilken Tid Forholdet er indgaaet, og det navnlig, fordi det ikke er Paategningens Hensigt at skulle klare Forholdet mellem Parterne, men kun den at staa som et Værn for Retforholdet derved, at Tredeemand, naar han ser Studsmaalsbogen, ikke kan blive uvidende om, at Lyendet er fæstet andet Steds hen. Kun dette er Meningen, men ellers skal den ikke gjælde som en Kontrakt mellem Parterne og behøver derfor ikke at optage Noget om de øvrige Bestemmelser, f. Ex. Lønnen, som iøvrigt naturligtvis er det vigtigste Punkt. Derfor mener jeg, at den Betragtning, som den ærede Folkethingsmand gjorde gjældende, egentlig ikke finder Anvendelse her. Ellers vil jeg indrømme ham, at han har Ret i, at, naar det er Parternes Mening, at der angaaende et vist Forhold skal oprettes skriftlig Kontrakt mellem dem, maa man i Almindelighed sige, at Retforholdet ikke er kommet istand, før den skriftlige Kontrakt er underskrevet. Dette tror jeg nok, at han i Almindelighed maa have Ret i, men her staaer det saaledes, at man ikke kan se, at der er oprettet skriftlig Kontrakt mellem Parterne; den er som sædvanlig

mundtlig, men der skal kunne indføres en Bevidnelse angaaende et enkelt Punkt vedrørende Kontrakten i Studsmaalsbogen. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, naar man kan sige, at den mundtlige Kontrakt er indgaaet, da er det i saa Henseende ikke afgjørende, om Fæstepenge ere givne eller ei. Det er ganske vist, at det, at Fæstepenge ere givne, sædvanligtvis i den almindelige Mening fremtræder som det udvortes Kjendtegn og det Faktum, der kan afgive Bevis for, at Lyendekontrakten er afsluttet. Men det er ikke nødvendigt. Der staaer udtrykkeligt i Lyendelovens § 6, at en afsluttet Overenskomst om Tjenesteforhold er bindende for hver af Parterne uden Hensyn til, om Fæstepenge ere givne eller ikke. — Jeg skal dernæst tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til det Forslag, som er stillet af den ærede Folkethingsmand for Sorø Amts 3die Valgkreds (Lauber). Jeg har allerede udtalt mig angaaende det første Stykke af § 8 og dets Stjebne. Mellem det ærede Medlems Endringsforslag under Nr. 1 og Udvalgets Forslag forekommer det mig, at der ikke bliver nogen stor Forskjel. Det er jo ganske vist, at det, som er Hovedsagen, og det, man fra Udvalgets Side som fra den ærede Rigsdagsmands Side vil fremdrage, er det, at, dersom en saadan Paategning i Studsmaalsbogen skal bruges, maa derom gjøres Afstale strax, naar Forholdet stiftes, og at det ikke skal være tilstøbeeligt senere hen at komme med Begjæring i saa Henseende. Dette haave de begge tilfælles i Modsetning til Regeringsforslaget, og det synes jeg egentlig er det Væsentlige ved denne Sag. Men forresten kan jeg ikke Andet end være enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds i, at naar saa er, synes rigtignok dette Indskud, som jeg tror, at man lægger stor Vægt paa fra Udvalgets Side: „forfaavidt ikke Andet er blevet vedtaget“, egentlig ikke at have Noget at betyde, og at man meget gjerne kunde udgaa, det. Der legges jo imidlertid stor Vægt paa det, og jeg kan heller ikke se, at det kan gjøre nogen Skade. Men det forekommer mig som sagt ikke at have stor Betydning, thi naar Folk ikke kunne blive enige, bliver der jo ikke Noget af Lyendeforholdet; dette vil jo altid blive Tilfældet, hvad enten det ene eller det Andet staaer i Loven. Siger Lyendet: Nei, saaledes vil jeg have det, og Husbonden siger: Jeg vil fæste Dig fra den Tid og til den Tid, og jeg vil have Paategning, medens Lyendet derimod ikke vil, saa kunne de slet ikke komme til Rette med hverandre, og saa bliver der ikke noget af Lyendeforholdet, enten dette staaer i Loven eller ikke. Men lægger man særlig Vægt paa, at det tilføres, og tror, at deri kan ligge et Fingerpeg for Lyendet, idet Lyendet ellers kan være af en anden Formening, saa at den Omstændighed, at det staaer i Loven, kan tjene til at klare Lyendets Begreber i den Henseende, — og det antager jeg, nærmest har foresværet Udvalget —, saa kan jeg heller ikke se,